

Temat ćwiczenia: POMIAR pH METODĄ POTENCJOMETRYCZNĄ

Potencjometria jest metodą wykorzystującą zależność pomiędzy stężeniem (a ściślej aktywnością) oznaczanego jonu w roztworze a potencjałem elektrycznym odpowiedniej elektrody. Ponieważ nie ma możliwości dokonania pomiaru potencjału pojedynczej elektrody, wykonuje się pomiar siły elektromotorycznej (SEM) ogniwa, złożonego z elektrody wskaźnikowej (której potencjał zależy od stężenia badanego jonu) i porównawczej (której potencjał ma wartość stałą w warunkach pomiaru), pozostających w kontakcie z badanym roztworem.

W ćwiczeniu zostanie zastosowana metoda potencjometryczna bezpośrednia. Polega ona na mierzeniu SEM ogniwa pomiarowego zanurzonego w badanej próbce. W pierwszym etapie zostanie zmierzona SEM szeregu roztworów buforowych o znanym pH i wykreślona krzywa charakterystyki elektrody szklanej (krzywa kalibracji) $SEM = f(\text{pH})$. Następnie zmierzona zostanie SEM próbki badanej a odpowiadająca jej wartość pH odczytana ze sporządzonego wykresu.

Aparatura i odczynniki

- pehametr z elektrodą kombinowaną szklano-chlorosrebrową, zlewki poj. 100 ml.
- KH_2PO_4 i Na_2HPO_4 .

Wykonanie ćwiczenia

1. Sporządzić roztwory Na_2HPO_4 (250 mL) i KH_2PO_4 (100 mL) o stężeniu 1/15 mol/L i napełnić nimi biurety.
2. W zlewkach o pojemności 100 mL sporządzić 5 roztworów buforowych o wzrastających wartościach pH zgodnie z załączoną tabelą:

Roztwór $\frac{1}{15}$ mol/L KH_2PO_4 [mL]	35,00	25,00	15,00	5,00	2,50
Roztwór $\frac{1}{15}$ mol/l Na_2HPO_4 [mL]	15,00	25,00	35,00	45,00	47,50
pH roztworu wartość tabelaryczna	6,84	7,21	7,58	8,16	8,49

Otrzymane roztwory buforowe dobrze wymieszać za pomocą szklanej bagietki.

3. Pomiar siły elektromotorycznej (SEM) sporządzonych roztworów buforowych.

Ogniwo pomiarowe przemyte, za każdym razem, dokładnie 2-3 razy wodą destylowaną i delikatnie osuszone ręcznikiem papierowym, zanurzać kolejno w zlewkach z roztworami buforowymi zaczynając od roztworu o najniższym pH (6,47) i dokonać odczytu SEM. Wyniki zapisać w Tabeli.

4. Pomiar SEM próbki badanej.

Analogicznie jak powyżej dokonać pomiaru SEM otrzymanej próbki badanej. Wynik zapisać w tabeli wyników.

UWAGA: W TRAKCIE PRZERWY W PROWADZANIU POMIARÓW ELEKTRODA MUSI BYĆ ZANURZONA W WODZIE DESTYLOWANEJ !!!

5. Sporządzenie charakterystyki elektrody pomiarowej – wykres kalibracji.

Na papierze milimetrowym wykreślić wykres zależności wartości SEM dla roztworów buforowych (oś rzędnych) w funkcji ich pH (oś odciętych) ($SEM = f(pH)$).

6. Z krzywej kalibracyjnej odczytać wartość pH odpowiadającą zmierzonej wartości SEM badanej próbki.
7. Pehametr skalibrować na bufony wzorcowe o pH 4 i 9 zgodnie z dołączoną do aparatu instrukcją. Po skalibrowaniu aparatu zmierzyć wartość pH badanej próbki i wpisać do tabelki wyników.